PROPERTY OF ACKU

DAILY ارادہ

د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

۹۷۱

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ . ش

یولسم کال - دویمه دوره، ۹۷۱ مه گڼه، پر له پسې ۲۰۳۸ گڼه د ۱۳۸۹ ل ـ د سلواغې ۱۰ مه - د یکشنبې ورځ، د ۱۴۳۲ هـ ق صفرالمظفر ۲۵ مه د ۲۰۱۱ د جنورۍ ۳۰ مه

رییس و معاون مشرانوجرگه انتخاب شدند

فضل هادی مسلمیار به حیث رییس و محمد علم ایزدیار به حیث معاون اول مشرانو جرگه انتخاب شدند.

این انتخابات، دیروز در مجلس عمومی مشرانو جرگه برگزار گردید.

در مقابل این افراد، کسی خود را کاندید نکرد و با بلند نمودن کارت های سبز توسط سناتوران، پذیرفته شدند.

گفتنی است که مسلمیار، قبل از این به حیث معاون اول و ایزدیار به حیث معاون دوم این جرگه، برای ص۳

دولسي اومشرانو جرګې مشر تابه اودمشروعیت سوال؟

د تېرې چهارشنبې پر روځ افغان ولسمشر کرزي په رسمي توګه نوې ولسي جرګه پرانېستله. دا جرګه وروسته له ډېر لانجونو او جنجالونو پرانېستل شوه او پر خپل کار یې پیل هم وکړ. نوي بریالي نوماندان د دې ډېر لېوال وو، چې ژر تر ژره باید نوې ولسي جرګه پرانېستل شي او آن ډېرو یې ښځي له ولسمشر سره هم ډغرې وهلې او ویل به یې که ولسمشر یې نه پرانېزي، موږ یې پخپله پرانېزو. خو بل اړخ ته معترضو نوماندو هم پر ولسمشر زور رواستی و، چې تر هغو یې شکایتونو او دوسیو ته رسېدنه ونه شي، نوې ولسي جرګه دې نه پرانېستل کېږي. په دې ډول کرزی د دواړو لوروترمنځ په دوه لاري کې پاتې شو او بلاخره د بریالیو نوماندو اړخ ور باندې زور شو او جرګه ور باندې پرانېسته. د جرګې پرانېستل ښایي له ظاهري اړخه یو څه عادي وبرېښي، خو له معنوي اړخه او د هېواد د نافذو قوانینو په چوکاټ کې ښایي ډېرې ستونزې را ولاړې کړي او دا ځکه چې، یو لور ته تر اوسه پورې د مشرانو جرګې لپاره ۳۴ تنه سناتوران چې د ولسمشر له خوا ټاکل کېږي، نه دي ټاکل شوي، خو په داسې حال چې پرون مشرانو جرګې د یاد ۳۴ تنو سناتورانو ۲مخ

پرونې ځانمرګي برید د کندهار د مرستیال والي ژوند واخیست

په کندهار یوه ځانوژونکي برید د کندهار والي مرستیال انجینر عبدالطیف اشنا ووژه او د هغه موټر چلوونکی او ساتونکی یې ټپیان کړل. نوموړی پرون سهار نهه بجې له خپل کور څخه دفتر ته پر لاره و، چې ځانوژونکي برید ور باندې وشو. د کندهار والي ډاکټر توریالي ویسا تر پېښې وروسته په یوه خبري ناسته کې د نوموړي پر وژل کېدو سخته خواشېني وښودله. د والي په خبره په پېښه کې د انجینر اشنا موټر چلوونکي او ساتونکي ټپیان شوي دي: (نن کندهاریانو او افغان ولس یو بنه کندهاری، یو بنه استاد، یو بنه رهبر او یو بنه غمخور د یوه غیر، اسلامي، غیر افغاني، غیر مېرني او غیر پښتني ناځوانمردانه برید په ترڅ کې له لاسه ورکړی دی.) عبدالطیف اشنا چې د اړوباسد عبدالباري اشنا زوی و، پر ۱۳۶۴ لمریز کال د کابل پوهنتون له انجینري پوهنځي څخه فارغ شوی و. نوموړی د کرزي په مشرۍ د نوي دولت په پیل کې د کندهار پوهنتون استاد او تر هغه وروسته د دې پوهنتون د انجنیري ۲مخ

پرون په کابل او جلال آباد کې د ایران پر ضد بیا لاریون وشو

لاریونکوونکو ایرانی حکومت او چارواکي یې له دې امله پړه بلل، چې هم ایرانیان او هم افغانان اعداموي. دوی ادعا کوله چې په ایران کې لا هم د افغان کډوالو د اعدام بهیر روان دی. داسې ښکاري چې په افغانستان کې د ایران پر ضد د ولسي کرکې کچه مخ پر ډېرېدو ده. د روان کال له لومړیو د ایران پر ضد لاریونونه پیل شوي چې اصلي انګېزه یې په ایران کې د افغان کډوالو اعدامول او د هغوی د ځوروالو د بهیر دوام دی. په دې وروستیو کې د ایران له لوري د افغان سوداګرو پر ټېلو بندیز هم ولسي کرکه زیاته کړه او ۳مخ

ریس ولسی جرګه انتخاب نشد

انتخاب رییس ولسی جرګه که در نخستین نشست آن دیروز به مرحلهٔ دوم کشیده شده بود، در این دور نیز به علت به حد نصاب نرسیدن آرای هرکدام از نامزدان بی نتیجه ماند. در مرحلهٔ نخست این انتخابات که با اخذ رای از ۲۴۵نماینده انجام شد، محمد یونس قانونی و عبدالرب رسول سیاف به ترتیب هرکدام با ۸۴ و ۷۷ رای بیشترین آرا را کسب کردند و به دور دوم راه یافتند. میرویس یاسینی و عبدالظاهر قدیر نیز، دیگر رقبای ریاست ولسی جرګه در دور نخست بودند که در همین مرحله حذف شدند.

هرکدام از نامزدانی که در این رای گیری ۵۰ درصد به اضافه یک رای از آرا را کسب کند برنده است. در انتخابات دور دوم نیز، هیچکدام از رقبا موفق به کسب ۱۲۳رای نشدند و این دور نیز، بی نتیجه ماند. در دور دوم رای گیری نیز، قانونی ۱۱۶ رای و سیاف ۱۱۹ رای کسب کردند. تعدادی از آرای این دور نیز مخدوش یا غیر قابل قبول بود. با این وجود رای گیری مجدد برای تعیین رییس دایمی ولسی جرګه امروز یکشنبه از سر گرفته خواهد شد.

استخراج معادن کشور در گرو امنیت و ثبات سراسری

در این اواخر پروسه های سروی و استخراج معادن افغانستان شدت بیشتر کسب کرده است؛ کارشناسان امور اقتصادی به این باور اند که به کار افتادن و استخراج معادن افغانستان که به صورت فنی و مسلکی صورت بگیرد، تغییرات مهمی در عرصهٔ اقتصاد افغانستان به وجود خواهد آورد. اما این اینکه این همه تلاش ها و برنامه ها چه وقت جامه عمل خواهد پوشید، این مسأله مربوط می شود به تامین امنیت سراسری و مطمین در کشور. با درنظرداشت این مسأله، دیروز منابع وزارت معادن اعلام داشت، وزارت معادن افغانستان مطالعات و سروی معادن این کشور را با تیمی از متخصصان و کارشناسان بخش معادن ایالات متحدهٔ امریکا به پایان رساند.

وحیدالله شهرانی وزیر معادن دیروز در یک نشست خبری مشترک با معاون وزیر دفاع امریکا در بخش اقتصادی، ضمن توضیح این مطلب گفت، نتیجهٔ تیم بررسی متخصصان امریکایی نشان می دهد که مطالعات و بررسی های در ۳۰ درصد قلمرو افغانستان صورت گرفته و دیده شده است که به ارزش سه تریلیون دالر ذخایر معدنی در آن وجود دارد.

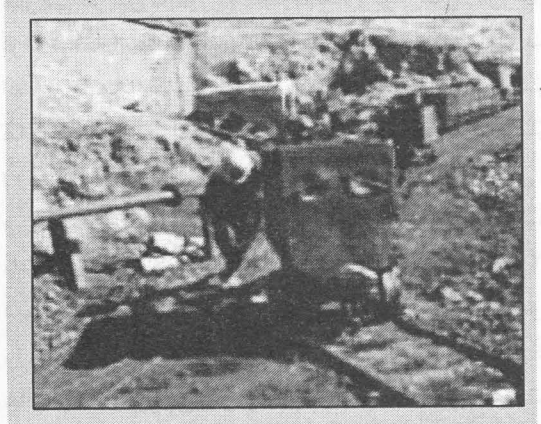

وزارت معادن در سال ۲۰۰۵ میلادی تفاهمنامه یی را در زمینهٔ مطالعات ذخایر زیر زمینی افغانستان با ایالات متحدهٔ امریکا به امضاء رساند. به اساس این تفاهمنامه، دولت افغانستان نتیجهٔ تحقیقات قبلی را که متخصصان شوروی سابق در زمینهٔ استخراج معادن در افغانستان انجام داده بودند، در اختیار تیم متخصصان امریکایی قرار داد که آنها ص۳

پارلمان افغانستان؛ دشواری ها و چالش های پیشرو

۲

د لوی او بښونکي خدای (ج) په نامه

سرمقاله

روند انحلال شرکت های امنیتی به کجا انجامید!؟

انحلال شرکت های امنیتی از موضوعاتی است که رییس جمهور کرزی در اولویت های کاری خود جا داده و از آغاز سال جاری همواره بر آن تاکید ورزیده، ولی با این همه تا کنون این امر طور شاید و باید جامهٔ عمل نپوشیده است. این روند سبب شد که نگرانی هایی را در مجامع غربی و داخلی که نهادهای مربوط و نماینده گی های شان بیشترین استفاده یی را از این شرکت می نمایند، به وجود بیاورد.

این نگرانی در کشورهای غربی وجود دارد که رییس جمهور کرزی پیش از جایگزینی نیروهای افغان، شرکت‌های امنیتی خصوصی خارجی را از این کشور، اخراج کند.

به اساس منابع غربی، نتایج تحقیقات کمیتهٔ ویژهٔ بررسی عملکرد این شرکت‌ها که توسط کرزی تعیین شده است، حاکی ازارتکاب شرکت های امنیتی خصوصی خارجی به جرایم مختلف ازجمله کشتن افراد بیگناه است. این احتمال مطرح شده است، کرزی با استناد به نتایج تحقیقات کمیتهٔ ویژه و مشخص شدن جرایم گستردهٔ شرکت های امنیتی خصوصی خارجی، تمامی این شرکت ها را ازافغانستان،اخراج کند. برخی مقام‌های غربی مدعی هستند، اخراج شرکت های امنیتی خصوصی خارجی از افغانستان با توجه به فقدان آماده گی دولت این کشور برای پذیرش و انجام مسوولیت این شرکت ها، پیامدهای منفی امنیتی به دنبال خواهد داشت. بر اساس دستور دولت افغانستان،عملکرد بیش از ۳۰ شرکت امنیتی خصوصی خارجی در این کشور توسط کمیتهٔ ویژه، مورد بررسی قرار گرفته است. مطابقت فعالیت این شرکت ها با اصول قانون اساسی کشور مهمترین وجه این بررسی ها بوده است. دراین کمیتهٔ ویژه که در نومبرگذشته (۲۰۱۰) تشکیل شد، نماینده گانی از ادارهٔ امنیت ملی و وزارتخانه های داخله، مالیه و خارجه حضور دارند. پیشتر، رییس جمهور کرزی درماه اگست سال ۲۰۱۰، فعالیت شرکت‌های امنیتی خصوصی خارجی در کشور را ممنوع کرد. از نظر دولت افغانستان، این شرکت‌ها که غالبا به فساد و بی‌قانونی متهم هستند، به روند امنیتی کشور، ضربه می زنند. دولت افغانستان بر اساس بررسی کارشناسان، ادامهٔ فعالیت شرکت های امنیتی خصوصی خارجی در کشور را مغایربا امنیت ملی و مصالح عامه می داند، اما برخی نهادهای غیردولتی خارجی، دفاتر نماینده گی سازمان های بین المللی و موسسات خیریهٔ خارجی مستقر در کشور با توقف فعالیت شرکت های امنیتی خصوصی مخالف اند. ازنظرآنان، اخراج شرکت های امنیتی خصوصی خارجی از افغانستان، امنیت کارمندان نهادهای خارجی مستقر در کشور را به مخاطره می اندازد. بخشی از فعالیت این شرکت ها درافغانستان، حفاظت از ساختمان نهادهای خارجی و کارمندان آنان است. کارشناسان بر این باور اند، علی رغم ماهیت تعریف شده برای شرکت های امنیتی خصوصی خارجی در کمک به تامین امنیت افغانستان، فعالیت این شرکت ها به عامل ضد امنیتی در کشور تبدیل شده است که باید به صورت عاجل جلو خودسری های آنها گرفته و بادرنظرداشت شرایط و اوضاع جاری کشور به انحلال آنها اقدام شود.

پارلمان افغانستان؛ دشواری ها و چالش های پیشرو

علی امیری

پارلمان اگر بخواهد موفق باشد، باید میان استقلال عمل و قانون گرایی و نیز، روابط مبتنی بر اعتماد با دولت، به نوعی توازن برسد.

سرانجام پس از ماه ها جدال سیاسی و حقوقی، پارلمان افغانستان روز چهارشنبه ۲۶ جنوری ۲۰۱۱ برابر با ۶ دلو ۱۳۸۹ توسط رییس جمهور افغانستان، افتتاح شد.

افتتاح پارلمان برای نماینده گان جدید ولسی جرگه به معنای پشت سر نهادن مجموعه یی از چالش های حقوقی و سیاسی است که پای نهادهایی چون لوی ځارنوالي و قوه قضاییهٔ این کشور را نیز، به ماجرا کشانده و انتخابات را به مجموعهٔ پیچیده یی از قضایای سیاسی، حقوقی، قضایی و حتا جرمی مبدل کرده است.

افتتاح پارلمان به دست رییس جمهور افغانستان، به این معناست که ولسی جرگهٔ جدید این کشور موفق شده است، این چالش ها را پشت سر بگذارند. اما این به معنای پایان ما جرا نیست. نماینده گانی که در ظاهر موفق شده اند، رییس جمهور را به حضور در مراسم بازگشایی پارلمان مجبور کنند، اکنون باید با چالش ها و دشواری های تازه یی رو به رو شوند.

در صدر این دشواری های تازه، ادامهٔ جنجال های حقوقی است که با تشکیل محکمهٔ اختصاصی پیرامون نتایج انتخابات پارلمانی، به وجود آمده است.

در نخستین موضعگیری، بعد از اینکه اعلام شد روز ششم دلو پارلمان افتتاح خواهد شد، صدیق الله حقیق، رییس محکمهٔ اختصاصی تأکید کرده است که این محکمه به کار خود ادامه می دهد. این بدان معناست که چالش های به وجود آمده پیرامون انتخابات، همچنان دامن نماینده گان مجلس جدید را رها نخواهد کرد.

با توجه به تنش ها و بی اعتمادی هایی که در روابط پارلمان و حکومت به وجود آمده است، قابل پیش بینی است که در آینده نیز، در صورت لزوم، حکومت بخواهد از ابزار «محکمهٔ اختصاصی» در حد امکان علیه نماینده گان استفاده کند. به نظر نمی رسد که به این زودی نماینده گان مجلس از مسألهٔ محکمهٔ اختصاصی با پیچیده گی های حقوقی و سیاسی آن دامن درکشند؛ هرچند اعتبار و پایگاه قانونی این محکمه با سوالات جدی مواجه است.

علاوه بر این، نماینده گان با چالش های درونی نیز، مواجه اند که عبور از آن ها نیز، برای اعضای پارلمان کار چندان آسانی نخواهد بود.

مسایل داخلی پارلمان از جمله توافق بر سر انتخاب رییس ولسی جرگه و هیأت اداری و همچنین مشخص شدن روسای کمیسیون های داخلی مجلس نیز، از اموری است که نماینده گان بر سر آن اختلاف نظر دارند.

حکومت نیز، به طور طبیعی کوشش خواهد کرد که از این اختلافات به سود خود استفاده کند. گمانه زنی هایی وجود داشت که دلیل اصلی به تعویق انداختن افتتاح پارلمان، از سوی حکومت، چانه زنی بیشتر برای یافتن یک رییس مناسب برای پارلمان آینده بوده است.

گذشته از این، موارد دیگری نیز وجود دارد که ممکن است، باعث بروز بحران در روابط قوای مقننه و قوای اجراییه شود.

هنوز هفت وزارتخانه با سرپرست اداره می شود که نیاز به رای اعتماد ولسی جرگه دارد. با اعتماد شکننده یی که میان مجلس و قوهٔ اجراییه حاکم شده است، مسایلی از این قبیل نیز، به آسانی می تواند، به موضوع تازه یی برای زورآزمایی و در فرجام به بحران تبدیل شود.

نتیجهٔ چالش های اخیر تشدید بحران اعتماد و بدگمانی و در نهایت از کف رفتن بستر عقلانی و منطقی تعامل با شورای ملی است.

پارلمان اگر بخواهد موفق باشد، باید میان استقلال عمل و قانون گرایی و نیز روابط مبتنی بر اعتماد با دولت، به نوعی توازن برسد. کاری که با توجه به دشواری های پشت سر و چالش هایی پیشرو، اگرنه ناممکن، حداقل دشوار به نظر می رسد.

پروني ځانمرګي برید ...

پوهنځي رییس شو. اروابنداد عبدالطیف اشنا پر ۱۳۸۵ لمریز کال کې د کندهار د کلیو اوپراختیا رییس شو او تر هغه وروسته بیا د کندهار والي د مرستیال په توګه وټاکل شو او له تېرو نهو میاشتو راپه دې خوا یې د والي د مرستیال په توګه کار کاوه. د ازادي راډیو د راپور له مخې، د دولت وسلوالو مخالفینو د یوه پیغام په خپرولو سره د انجنیر عبدالطیف اشنا د وژل کېدو مسوولیت پر غاړه اخیستی او ادعا یې کړې چې په پښه کې یې د هغه ځلور ساتونکي هم وژلي دي.

د یادولو ده چې د تېرو نهو کلونو راهیسې په کندهار ولایت کې تر زرو زیات د حکومت او بهر نیو موسسو کارکوونکي او قومي مشران وژل شوي دي. په وژل شوو کې شپږ تنه رییسان درې تنه ولسوالان دوه د بنارواليۍ مرستیالان او نور دولتي لوړ پوړي چارواکي شامل دي.

د ولسي اومشرانوجرګې ...

په نه شتون کې رایه ورکړه او د جرګې مشرتابه پلاوی یې وټاکه. په دې توګه دا پخپله له قانون سره ټکر لري او هغه داچې د مشرانو جرګې ټول غړي پوره نه وي، رایه اچونه او د پلاوي ټاکل له قانوني پلوه سم نه دي او بنایي قانوني مشروعیت هم ونه لري، خو له بده مرغه داکار پرون ترسره شو او خپل اداري پلاوی یې د ۳۴ تنو سناتورانو په نه شتون کې وټاکه. بلخوا ولسي جرګې هم پرون داداري پلاوي د ټاکلو لپاره ټاکنې ترسره کړې، د جرګې ریاست ته ځلور تنه نوماند وو، استاد سیاف، یونس قانوني، ظاهر قدیر او میرویس یاسیني. ټاکل شوې وه، چې هر نوماند باید د مشرې لپاره ۱۲۳ موافقې رایې خپلې کړي، خو په لومړي پړاو ټاکنو کې یوه نوماند هم د بریالیتوب رایې ترلاسه نه کړې او ټاکنې دویم پړاو ته وځندېدلې او د بنالغلي سیاف او بنالغلي قانوني ترمنځ رایه اچونه وشوه، مګر په دویم پړاو کې یوه یې هم د بریالیتوب لپاره ۱۲۳ مثبتې رایې ونه ګټلې. یانې په دویم پړاو کې استاد سیاف ۱۱۹ رایې او محمد یونس قانوني ۱۱۶ رایې ترلاسه کړې او دا لا تر ګنده نه ده، چې د دوی ترمنځ به بیا د رییم وار لپاره ټاکنې وشي او که به بنالغلی سیاف د ولسي جرګې مشر شي. دلته مهمه مسئله هم لکه د مشرانو جرګې په څېر ده، ځکه لکه څنګه چې د مشرانو جرګې غړي پوره نه وو، او ټاکنې یې ترسره شوې، دلته هم مسئله همداسې ده، خو په لږ توپیر او هغه داچې د ولسي جرګې په اوسنیو بریالیو نوماندو کې هم بنایي ځینې بنالغلي او اغلې له دې جرګې ووځي. ځکه دوی له بنالغلي کرزي سره لیکنې هوکړه کړې، چې د ځانګړې محکمې پرېکړه به منې او ځانګړې محکمه بنایي د ځینو نوماندو نومونه د ولسي جرګې د بریالیو کسانو له لېسته لرې کړي. نو په دې صورت کې چې د اوسنیو بریالیو نوماند برخلیک هم سم ځرګند نه دی، نو دوی به د کوم قانون له مخې رایه ورکوي او ایا د دوی رایه ازرښت لري او که نه او ایا د دوی نظر او رایه او د هغو کسانو نظر او رایې سره چې احتمالاً د دوی پر ځای به راځي، یو شان وي او که توپیر لري؟ دا هغه مسئله ده، چې بنایي ولسمشر هم ورته متوجه نه وي، خو په قانوني لحاظ یوه لویه خلا ده او باید د قانون په چوکاټ کې ډکه شي او دا کار پخپله د ځانګړې محکمې مشروعیت هم تر پوښتنې لاندې راولي. ضرور خو داوه، چې د ځانګړې محکمې تر پرېکړې مخکې نوې ملي شورا نه وای پرانېستل شوې، خو دا چې د بېلابېلو لاملونو له امله پرانېستل شوه، نو دې ټکي ته هم پاملرنه اړینه ده، چې د مشرۍ لپاره یې باید د محکمې تر پرېکړې مخکې ټاکنې نه وای شوې. اوس دلته مهمه پوښتنه داده او ځواب ویل ورته ضروري دي او هغه داچې د مشرانو جرګې د یوه ثلث په نه شتون کې او د ولسي جرګې د ځینو وکیلانو د ناڅرګند برخلیک له امله د دغو داوړو جرګو ټاکنې له قانوني اړخه سمې دي او ایا مشروعیت پیداکولای شي او که نه او همداشان د ټاکنیزو درغلیو او شکایتونو په اړه جوړې شوې ځانګړې محکمې پرېکړه به د یادو ټاکنو پر پایلو منفي اغېز ونه غورځوي؟

نسیم بریال

سرمایهٔ ملی، در حال...

آگاهی حاصل نمایند.

والی بادغیس همچنان می گوید: "در ساحهٔ پستهٔ لیق هرات بیش از ده هزار خانواده از قبل جابجا شده اند که برای حل این مشکل به یک مکان بدیل نیاز است."

بنا به اظهارات وی، دولت در صدد آن است، تا از مردم تکس گرفته شود و مسوولیت ساحهٔ جنگل های پسته به آنان سپرده شود، تا به صورت درست از جنگل ها حفاظت شود.

جنگل های هرات و تخریب روزافزون:

ولایت هرات در غرب کشور نیز، از جملهٔ ولایت هایی محسوب می شود که حدود ۲۰ هزار هکتار آن زیر پوشش جنگل های پسته قرار گرفته و به کمربند سبز حلقه یی نقطهٔ پایان داده است.

عبدالعزیز ساغری، مدیر عمومی منابع طبیعی ریاست زراعت هرات می گوید: "به دلیل موجودیت کوچی ها، افراد زورمند و مخالفان مسلح دولت، از مجموع ۲۰ هزار هکتار جنگل های پسته در این ولایت، فقط ۱۳ هزار هکتار آن باقی مانده که این روند همچنان رو به تخریب می باشد."

وی وجود قوماندانان مسلح غیر مسوول و عدم کنترول امنیت کامل ساحهٔ پستهٔ لیق از سوی نیروهای امنیتی را، از جمله عوامل نابودی این جنگل ها می داند.

به گفتهٔ مدیر عمومی منابع طبیعی ریاست زراعت هرات، تداوم این روند ضربهٔ بسیار کلان در عرصهٔ اقتصاد کشور وارد کرده است؛ زیرا جنگل های پسته، بزرگترین سرمایهٔ ملی بوده و یک منبع عایداتی محسوب می شود؛ چون از حاصلات آن هم مردم استفاده می کنند و هم دولت.

محمد عارف اسحق زی آمر کوچی های حوزهٔ غرب، موجودیت افراد کوچی را در منطقهٔ پستهٔ لیق هرات و بادغیس تأیید می کند. او می گوید، کوچی ها به دلیل نبود یک مکان مناسب، در منطقهٔ پستهٔ لیق مسکن گزین شدند.

وی افزود: "نبود بدیل مناسب برای سوخت، باعث می شود، کوچی ها هر از گاهی اقدام به شکستن شاخه های خشک درختان پسته نمایند."

او بر این باور است، تا زمانی که امنیت جنگل های پسته به باشنده گان محل سپرده نشود، حفاظت از این جنگل ها امکان پذیر نخواهد بود. آمر کوچی ها در هرات می گوید: "اگر حکومت معاش کافی برای باشنده گان آن منطقه به خاطر حفاظت از جنگل های پسته بدهد، این مشکل حل شدنی است و مردم به کسی اجازه نخواهند داد که به این ساحهٔ سبز، ضرر برسانند."

وی همچنان دولت را متهم به بی توجهی در این عرصه نموده، می گوید: "با وجود اینکه چندین بار از والی های هرات و بادغیس خواسته شد، تا در زمینهٔ حفاظت از جنگل های پسته اقدام اساسی نمایند، اما این اشخاص به خاطر احیای مجدد جنگل های پسته نتوانستند، کار درستی را انجام دهند."

در همین حال، کارشناسان امور در ولایت هرات بر این باور اند که کمبود نیروی پولیس و جنگلبان ها در ساحهٔ پستهٔ لیق، باعث از بین رفتن ۵۰ درصدی جنگل های این میوهٔ گرانبها شده است.

به باور آنان، کشور ایران نیز که در همسایگی ولایت هرات موقعیت دارد، در تخریب جنگل های پسته دست دارد.

انجینیر عبدالرحمن صلاحی، کارشناس و تحلیلگر امور در ولایت هرات بر این باور است: "متأسفانه به اثر تبلیغ بعضی از کشورها اعلان شد که ریشهٔ درخت پسته به قیمت هنگفتی خریداری می شود، چون هر گاه ریشهٔ آن کشیده شود، درخت پسته کاملا از بین می رود."

نامبرده بیان داشت که مردم ما هم بدون آگاهی به دنبال جمع آوری ریشهٔ درختان پسته رفتند که به این ترتیب، درختان پسته را نابود کردند. وی همچنان علاوه کرد، ما می بینیم که سال به سال جنگل ها و محصولات پستهٔ ما کم شده و نزدیک است، تا مارکیت جهانی و اقتصادی این محصول را از دست دهیم. نامبرده به نکتهٔ دیگر اشاره نموده، گفت: "در همسایگی ما، کشور ایران است که دارای محصول پسته بوده و یکی از مارکیت های درجه یک مغز در بازار حوزهٔ خلیج را داراست؛ مارکیتی که محصولات پسته افغانی در مارکیت جهانی داشت، بالاتر از حاصلات پستهٔ مصنوعی ایران است و ایران چون می خواست، در همین رقابت جهانی دست بالاتری داشته باشد، اقدام به تخریب جنگل های پستهٔ افغانستان نموده است."

نقش جنگل ها در حفظ محیط زیست:

روشن است که عدم حفاظت از جنگل های پسته نه تنها باعث از بین رفتن این جنگلات گردیده است، بلکه تأثیر منفی بر وضعیت محیط زیست کشور نیز، داشته است.

عبدالقیوم افغان، رییس محیط زیست هرات نیز، با ابراز نگرانی از وضعیت پیشامده، اظهار داشت: "درختان پسته نه تنها سرمایه برای همه افغان ها می باشد، بلکه نقش بسیار بارز و ارزنده یی در حفظ محیط زیست دارد."

او می گوید: "درختان نقش عمده یی در تصفیهٔ هوا، زیبایی، تولید اکسیجن و کاهش مصرف انرژی از طریق ایجاد سایه در تابستان و جلوگیری از نفوذ باد در زمستان دارند."

بنا به اظهارات وی، ریاست حفاظت از محیط زیست بعد از مطالعاتی که انجام داد، گزینه هایی را به خاطر حفاظت از جنگل های پسته پیشنهاد نمود که یکی از این گزینه ها، موضوع حفاظت از جنگل ها، با استفاده از منابع محلی می باشد.

رییس محیط زیست هرات می گوید: "آمار تخمینی یی که از سه دهه قبل موجود است، افغانستان سه درصد جنگل ها را در بر داشت و گفته می شود، نیمی از این ساحات از بین رفته که این خود تأثیر منفی بر محیط زیست گذاشته و ضربهٔ بزرگ بر پیکر اقتصاد کشور ما وارد شده است."

به گفتهٔ رییس محیط زیست هرات، در گذشته، مردم در غرب افغانستان، به خصوص تاجران از درآمد محصولات پسته، میلیون ها دالر را به دست می آوردند، اما متأسفانه در حال حاضر، این درآمد اقتصادی بسیار کم شده و ما امیدواریم، تا این مشکل هر چه زودتر حل گردد.

گزارشگر کلید گروپ می افزاید: در پی یک سلسله تلاش ها توانستیم، با یک قوماندان مسلح غیرمسوول در ولسوالی کشک کهنه هرات که عبدالله نام دارد، ارتباط برقرار نماییم.

وی شخص مسن با ریش سیاه و لباس های بلند که قوماندانی یک گروه چهل نفری مخالفان مسلح دولت را به عهده دارد، می باشد.

او در پاسخ به یکی از سوال های مطرح شده که چرا شما با استفاده از زور تفنگ، به قطع جنگل ها و چیدن قبل از وقت پسته اقدام می نمایید، گفت: "ما از روی مجبوریت و ناچاری از درختان این جنگل ها به جای مواد سوختی استفاده می کنیم؛ زیرا فقر مداوم باعث شده، تا ما پیش از وقت پسته را از جنگل ها بچینیم و یا اینکه از شاخه و یا برگ درختان پسته برای سوخت و یا علوفهٔ حیوانی استفاده نماییم." وی اضافه می کند: "دولت هم چندین بار به ما گفت که اگر به دولت تسلیم شوید، امتیازهایی برای شما داده می شود، اما چون دولت در گذشته به این وعده های خود عمل نکرده است، ما تسلیم دولت نخواهیم شد و از همین طریق، خرج زنده گی خود را به دست می آوریم."

در همین حال، داوود صبا والی هرات، مشکلات مطرح شده در قسمت جنگل های پسته را پذیرفته می گوید که با همکاری وزارت زراعت افغانستان، پلان های مشترکی جهت حفاظت از این جنگل ها را روی دست دارند که به زودی تطبیق خواهند کرد.

صبا می گوید: "تلاش می کنیم، تا بتوانیم با تفاهم با وزارت زراعت کشور میکانیزم هایی را بسنجیم که مالکیت این جنگلات را به مردم محل بسپاریم." وی افزود، این برنامه در شرق افغانستان نتیجهٔ مثبتی داشته است.

والی هرات تأیید می کند که امسال برنامهٔ خوبی برای حصول پسته در هرات وجود نداشته و این موضوع باعث گردیده که شول (غوزه) پسته در وقت معین آن شکسته نشود و مردم به صورت خام، اقدام به چیدن آن نمایند.

اما سمونوال حمیدالله صدیقی، رییس ارکان قوماندانی زون چهارم سرحدی در غرب افغانستان می گوید: "در جریان سال جاری، ده تن از باشنده گان ولایت های هرات و بادغیس را با پستهٔ خام دستگیر نموده و آنان را به څارنوالی معرفی کرده اند."

صدیقی می گوید: "به تمام پرسونل خود هدایت داده است، تا با کسانی که دست به قطع درختان می زنند و یا به چیدن قبل از وقت پسته اقدام می کنند، برخورد جدی نمایند."

این در حالی است که محمد امان امانیار، رییس عمومی جنگل های وزارت زراعت و مالداری کشور، عدم هماهنگی میان ارگان های امنیتی به خاطر حفاظت از جنگل های پسته و همچنان دست داشتن کشورهای همسایه را نیز، در از بین بردن این جنگل ها دخیل می داند.

به گفتهٔ وی، با وصف مشکلات زیاد، وزارت زراعت و مالداری توانسته، تا کنون بیش از ۱۶۰۰ هکتار زمین های پستهٔ لیق را که در جریان چند سال اخیر از بین رفته بود، مجدداً احیاء نماید.

بنا به اظهارات وی، وزارت زراعت و مالداری از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی، ۶۱ کمیتهٔ حفاظتی و جنگلداری را ایجاد کرده که این خود باعث احیای مجدد نزدیک به ۱۶۲۰ هکتار جنگل های از بین رفته شده است.

بنا بر اظهارات رییس جنگل های وزارت زراعت، این نهاد مکتوب هایی را جهت حفاظت از جنگل های پسته به ارگان های امنیتی از جمله وزارت سرحدات، څارنوالی وادارهٔ امنیت ملی ارسال نموده که این موضوع از طریق لوی څارنوالی تعقیب می شود.

تولید سالانهٔ پسته افغانستان بیش از صد هزار تُن است که بیشترین آن از ساحهٔ پستهٔ لیق ولایت های بادغیس و هرات به دست می آید، اما گفته می شود، این پسته از کیفیت خوبی برخوردار نیست، زیرا قبل از مهلت پخته شدن، توسط افراد زورگو مورد استفاده قرار می گیرد.

به گفتهٔ کارشناسان، در صورت توجه دولت در زمینهٔ حفاظت و گسترش جنگل های پسته، سالانه میلیون ها دالر از این بخش، به سرمایهٔ دولت ازدیاد خواهد شد.

برای احیای مجدد جنگل ها، باید تدابیر مؤثری روی دست گرفته شود و در این راستا جلب کمک خارجی در پهلوی سایر اقدامات لازم دولت، شرط اساسی می باشد.

هرگاه دولت افغانستان به خصوص وزارت زراعت با ابتکارهای بهتر و سرمایه گذاری های بیشتر روی احیا و توسعهٔ این جنگل ها، پلان های وسیع و همه جانبه یی اتخاذ کند و همچنین در صدد بازاریابی و صادرات پسته به خارج از کشور باشد، بدون شک پستهٔ افغانستان، یکی از اقلام بزرگ صادرات خواهد شد که تأثیر مثبت روی اقتصاد کشور گذاشته و عاید خوبی را نصیب مردم خواهد ساخت.

استخراج معادن کشور ...

با استفاده از آن تحقیقات فضایی، کارهای سودمند را در زمینهٔ تثبیت ذخایر زیر زمینی افغانستان انجام دادند. متخصصان امریکایی در نظر دارند، تا در زمینه به مطالعات و بررسی های شان ادامه بدهند. پاول برنگلی معاون وزارت دفاع امریکا در بخش اقتصادی در نشست خبری با وزیر معادن افغانستان، گفت امریکا تا اکنون ده ها میلیون دالر را طی چند سال گذشته در جهت تحقیقات فضایی برای معادن افغانستان به مصرف رسانده و این همکاری ها در زمینهٔ استخراج معادن ادامه خواهد یافت.

وی در ادامه گفت: "هدف امریکا این است که ظرفیت وزارت معادن افغانستان را بالا ببرد، تا در سال های بعد خود بتواند، پلان های انکشافی خود را برجسته و کار بالای آن را آغاز نماید.

ما مطمین هستیم که در آینده انجام این کار از سوی کارمندان با تجربهٔ ادارهٔ جیولوژیکی ممکن خواهد بود".

وزارت معادن افغانستان در تلاش تشکیل اولین مرکز جیالوجی است، تا از طریق این مرکز، فعالیت های بخش معادن افغانستان و قراردادهای آن را تسریع بخشد.

وزارت معادن افغانستان در حالی کارهای عملی را در زمینهٔ استخراج معادن افغانستان انجام داده است که هنوز هم نگرانی هایی در زمینهٔ استخراج غیر فنی و غیرمسلکی و همچنان حیف و میل منابع زیر زمینی در این کشور وجود دارد.

ولی مقام های وزارت معادن افغانستان می گویند که تمام ذخایر زیر زمینی از طریق پروسهٔ داوطلبی های بین المللی به مزایده گذاشته خواهد شد.

شهرانی گفت که افغانستان با شمولیت در سازمان بین المللی ابتکار شفافیت در استخراج معادن افغانستان اقدامات موثر را انجام داده است.

مقام های وزارت معادن افغانستان نگرانی ها در زمینهٔ تامین امنیت منابع زیر زمینی این کشور را بی اساس خوانده و گفته اند که به زودی یک لوای خاص در زمینهٔ حفاظت از معادن افغانستان به کار آغاز خواهد کرد، تا از حیف و میل این دارایی های عامه جلوگیری به عمل آید.

رییس و معاون مشرانوجرگه...

یک سال انتخاب شده بودند.

این انتخابات در حالی برگزار می گردد که ۳۴ سناتور انتصابی مشرانو جرگه که باید توسط رییس جمهور انتخاب گردند، تا حال معرفی نشده اند.

بر اساس مادهٔ ۸۷ قانون اساسی، در آغاز کار هر مجلس شورای ملی، یکتن از وکلا به حیث رییس برای یک دورهٔ تقنینی، دو وکیل به حیث نایب اول و دوم و دو تن دیگر به حیث منشی و نایب منشی، برای یک سال انتخاب می شوند.

این افراد در مجموع، به نام هیأت اداری جرگه های مذکور، یاد می شوند.

پرون په کابل او جلال آباد ...

لاریونونه روان پاتې شول. وروستي لاریونونه د افغانستان په ختیځ جلال اباد، شمال مزارشریف، لوېدیځ هرات او پلازمېنې کابل کې وو، چې د ملي یووالي ګوندله لوري د اعدام ضد نړیوالې ورځې په پلمه رابلل شوي وو او په ترڅ کې یې په ایران کې د افغان او ایران و ګړو اعدام غانده. د 'ملي یووالي ګوند' په افغانستان کې د ایران پر ضد وړاندې هم څو لاریونونه کړي دي چې تر لاریون یې ایران په غوسه کړی واوان له افغان لوري یې د لاریون د هڅوونکو نیول غوښتي وو. د راپورونو له مخې، پرون هم سلګونه لاریونکوونکي چې ښایي تر نایمه وو پکې د مېرمنو شمېره زیاته وه د ایران سفارت نژدې واټونو کې لاریونونه وکړل، خو د ایران سفارت مخې ته پرې نه ښودل شول. همداشان پرون سهار د جلال اباد ښار په واټونو کې د ملي یووالي ګوند سلګونو تنو نارینه او مېرمنو غږ ورد ایراني حکومت له خوا په هغه هېواد کې د مېشتو افغانانو د اعدامولو پرضد لاریون وکړ.

لاریون کوونکو د ایران د کونسلګرۍ ترمخ د دغه هېواد د ولسمشر محمود احمدي نژاد تر مصنوعي څېرې سوځولو ورورسته خپل پرېکړه لیک ولوست او په کې یې له افغان حکومت نه غوښتنه وکړه چې په دې اړه دې له ایراني چارواکو سره د افغان بندیانو پرمخ پرته ستونزه ژر تر ژره هواره کړي.

د یادولو ده چې پرون د هېواد په څلورو نورو ولایتونو کې هم ملي یووالي ګوند غږ ورله خواد ایران پرضد لاریونونه وشول.

سرمایهٔ ملی، در حال نابودی

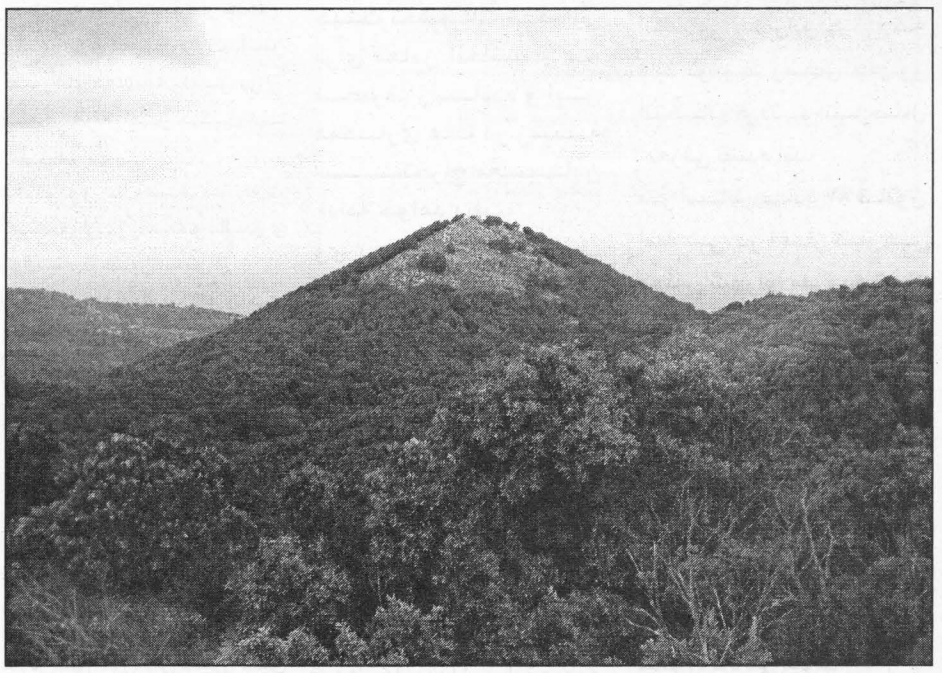

در طول هشت سال گذشته، بیش از ۵۰ درصد جنگل های پسته در ولایت بادغیس به دلیل نبود یک برنامهٔ درست از بین رفته است.

درختان پسته سرمایهٔ ملی بوده و جنگل های آن ملکیت دولت می باشد که مردم می توانند، در وقت معین به جمع آوری پسته های آن اقدام نموده و از این طریق مخارج زنده گی شان را تأمین نمایند. اما این سرمایه در ولایت بادغیس و سایر ولایت های کشور، رو به نابودی می رود.

به گزارش کلید گروپ، ولایت بادغیس با داشتن حدود ۹۰ هزار هکتار زمین تحت پوشش جنگل های پسته، یک از ۹ ولایت پسته زار در کشور محسوب می شود.

پسته زار بادغیس یکی از بزرگترین جنگل های خودرو در غرب کشور است که ارزش محصولات آن سالانه به میلیون ها دالر می رسد، اما متأسفانه این پسته زار هم اکنون در معرض سوء استفاده های ناشیانهٔ ساکنان محل قرار دارد.

حفیظ الله بینش، رییس زراعت و مالداری ولایت بادغیس می گوید: ''باشنده گان مناطق نزدیک به جنگلات پسته، همواره از چوب درختان برای تهیهٔ مواد سوختی و نیز، از برگ درختان برای خوراک حیوانات شان استفاده می کنند که تداوم بی رویهٔ این روند از مدتی بدین سو، این ساحهٔ سرسبز و حیاتی را با خطر نابودی مواجه ساخته است.'' وی افزود: ''ولایت بادغیس ساحات بزرگی از جنگلات پسته را در کشور دارد، بزرگترین ساحات جنگل پسته در ساحهٔ آب کمری موقعیت دارد که قسمتی از آن تحت کنترول دولت است و قسمت دیگر آن در اختیارمخالفان دولت قرار دارد.''

ولی بنا به اظهارات وی ۵۰ درصد جنگل های پسته در این ولایت، از بین رفته است. بینش در این خصوص اظهار می دارد: ''مشکل جنگل های پسته از حالا نیست. شما آگاهی دارید که اکثریت باشنده گان بادغیس به مالداری مصروف اند، اما به مرور زمان هم کوچی ها و هم باشنده گان منطقه، این جنگل ها را از بین می برند. بدبختانه در عمق جنگل پسته، قریه هایی وجود دارد که از زمان ظاهرخان تا حال این مشکل حل ناشدنی باقی مانده است. قبلاً در زمان داوود خان قرار بود که ساکنان این منطقه را به نقاط شهر انتقال دهند، اما این کار نشد. جنگل پسته نه تنها از سوی کسانی که به صورت مستقیم از حاصلات آن مستفید می شوند، متضرر می شود، بلکه مواشی آنان تقریباً به مدت شش ماه در بین این جنگل های می چرند و تمام برگ ها و پسته های خام را می خورند.'' بسیاری از ساکنان محل که از چوب درخت پسته به عنوان هیزم استفاده می کنند، از اهمیت آن در محیط زیست و عواید آن در سرمایهٔ ملی آگاهی درست ندارند.عبدالله که ۳۵ ساله است، یکی از آنان می باشد. وی که در منطقهٔ پستهٔ لیق بادغیس زنده گی می کند، بدون آنکه از ارزش جنگل های پسته آگاهی داشته باشد، به خاطر پخته کردن غذا و گرم نمودن منزلش اقدام به شکستن شاخه های درختان پسته نموده است.

او می گوید: ''مشکلات اقتصادی باعث شده، تا دست به شکستن شاخه های درختان پسته بزنم.''

به گفتهٔ عبدالله، چون دولت به وضعیت زنده گی آنان توجهی ندارد و بدیلی برای سوخت آنان تأمین نکرده است، مجبور شدند، تا به شکستن درختان پسته روی بیاورند.

زورمندان محلی و انحصار جنگل ها:

یکی دیگر از عواملی که باعث تخریب جنگل های پسته در ولایت بادغیس شده است، عدم امنیت در آن ساحه می باشد.

تحقیقات انجام شده نشان می دهد که جنگل های پسته در این ولایت، توسط افراد با نفوذ منطقه، قوماندانان مسلح غیرمسوول و مخالفان مسلح دولت تصاحب شده و همه ساله این افراد به صورت انحصاری برداشت پسته را در اختیار دارند.عبدالغفور یکی دیگر از باشنده گان شهر قلعه نو مرکز ولایت بادغیس می گوید: ''در مناطقی که دولت کنترول ندارد، جنگل های پسته مورد هجوم مخالفان مسلح دولت قرار می گیرد و این جنگل ها در حال از بین رفتن است.''

به گفتهٔ وی، مقام های محلی در قسمت جلوگیری از این مشکل بزرگ بی توجه بوده اند. با وجود اینکه چندین بار از مسوولان ذیربط خواسته شده است، تا امنیت جنگل پسته از سوی نیروهای امنیتی تأمین شود، اما تا به حال در این عرصه اقدام اساسی صورت نگرفته است.

بر اساس معلومات به دست آمده، زمان معین رسیدن پسته که شول نامیده می شود، روز ۲۲ سنبلهٔ هر سال می باشد، اما در جریان چند سال اخیر، به دلیل موجودیت افراد کوچی و زورمند و همچنان عدم حاکمیت قانون در ساحهٔ پستهٔ لیق، پسته یک ماه زودتر از زمان معین آن یعنی در ۱۵ و ۲۰ ماه سرطان چیده شد که این خود باعث گردیده، تا پستهٔ خام به بازار عرضه گردد.

عبدالناصر عظیمی که بیش از ۲۰ سال عمر خود را صرف جمع آوری، خرید و فروش پسته در ولایت هرات نموده است و در کاروانسرای درخت توت واقع در شهر هرات دکاندار است، می گوید که با استفاده از خرید و فروش پسته، خرج خانواده اش را تأمین می کند.

به گفتهٔ او، پسته یی که امسال از جنگل های پسته در غرب افغانستان جمع آوری شده، ۹۵ درصد آن خام می باشد، تا حدی که از هر هشت کیلو پسته، فقط دو کیلو مغز به دست می آید.''

با این حال، عبدالغنی یکتن دیگر از پسته فروشان ولایت بادغیس می گوید: ''زمانی که پسته به وقت معین آن چیده نشود، از یک سو مغز آن دارای کیفیت خوبی نیست و از طرف دیگر، حاصلات این میوهٔ خشک به دلیل پوچ بودن، مغز آن کمتر خواهد بود.''

او که ده سال از عمر خود را صرف خرید و فروش پسته نموده، باور دارد که کیفیت پسته نسبت به سال های گذشته، پایین تر است، چون این پسته قبل از وقت معین آن چیده شده، تا حدی که از هر چهار کیلو، صرف ۷۰۰ گرام مغز به دست می آید.

به گفتهٔ وی، امسال فی کیلو مغز پسته به مبلغ ۷۵ دالر امریکایی به فروش می رسد، در حالی که سال گذشته هر یک کیلو مغز پسته به مبلغ ۱۰۰ دالر امریکایی به فروش می رسید.

به باور کسانی که از نزدیک در جریان وضعیت جنگل های پسته قرار دارند، اگر در خصوص حفاظت از جنگل های پسته از سوی مقام های محلی و دولت مرکزی توجهی صورت نگیرد، عواقب این جنگلات با خطر نابودی مواجه خواهند شد.

حاجی عبدالرازق عاطف، از متنفذان قومی در ولایت بادغیس معتقد است: ''در صورت بی توجهی دولت نسبت به این جنگل ها، یکی از منابع مهم عایداتی مردم در این ولایت از بین خواهد رفت.''

به گفتهٔ وی، تا کنون هیچ برنامه یی از سوی دولت در زمینهٔ نگهداری از جنگل های پستهٔ بادغیس، روی دست گرفته نشده و این موضوع باعث نگرانی مردم مناطق پسته زار شده است.

به اعتقاد حاجی عبدالرزاق، موجودیت فساد اداری، بی کفایتی مسوولان ادارات و عدم درک دولت و مردم از جمله عوامل تخریب جنگل های پسته می باشد.

جنگل پستهٔ بادغیس زمانی ساحهٔ بزرگی از غرب افغانستان را پوشش می داد. چنانکه جنگل پسته و جنگل ارچهٔ بادغیس در گذشته با هم وصل بود، اما فعلاً دیده می شود که فاصلهٔ جنگل ارچه و پسته آن قدر زیاد شده که نمی توان در ساعت ها، فاصله بین این دو جنگل را طی نمود، بدین معنا که بیشتر از نیمی این جنگل های نابود شده است.

با این حال، آزیتا رفعت، نمایندهٔ مردم بادغیس در پارلمان می گوید، با رعایت نمودن نکات ذیل وضعیت جنگل های پسته و حاصلات آن بهبود خواهد یافت:

۱ تهیهٔ جای مناسب برای کسانی که در ساحهٔ جنگل های پسته مسکن گزین هستند.

۲ در نظر گرفتن مواد نفتی برای سوخت، به جای شکستن شاخ های درختان پسته توسط باشنده گان محل.

۳ ایجاد کمربند امنیتی اساسی.

۴ اقدام در راستای جلوگیری از دخالت های کشورهای همسایه.

خانم رفعت می گوید، یکی از بزرگترین مشکلات این است که خود نیروهای امنیتی در چیدن پسته به صورت غیر قانونی، دست دارند و این مسأله باعث می شود که مردم محل نیز، از این شرایط استفاده نموده و اقدام به از بین بردن این جنگل ها نمایند.

وی توصیه می کند، تا افراد آموزش دیده و کاردان، جاگزین کسانی شوند که در فساد دست داشته و از وظیفهٔ شان سوء استفاده نکنند.

از طرف دیگر، مقام های محلی در ولایت بادغیس می گویند، اقداماتی را در قسمت گسترش جنگل های پسته و حفاظت از آن انجام داده اند.

دلبر جان آرمان، والی ولایت بادغیس می گوید: ''تصمیم بر این است، تا برای باشنده گان ساحهٔ پستهٔ لیق، مواد سوختی توزیع شود که مردم از چوب پسته به خاطر گرم نمودن منازل شان استفاده نکنند.''

به گفتهٔ وی، اقدام بعدی این است، تا با راه اندازی کمپاین های وسیع، سطح آگاهی باشنده گان ساحهٔ پستهٔ لیق را بالا برده، تا از ارزش جنگل ها و تأثیرات آن در

بازار اقتصادی کشور ص۲

کنوانسیون رفع کلیه تبعیضات علیه زنان

ماده دوازدهم: ۲- دول عضو علاوه بر مفاد پارگراف یک این ماده خدمات لازم را در دوران بارداری، هنگام زایمان و در دوران پس از زایمان ارایه خواهند کرد، در صورت لزوم خدمات رایگان در اختیار آنها خواهند گذاشت و نیز آنها را از غذای مناسب در دوران بارداری و دوران شیردهی بهرمند خواهند ساخت.

این پیام از طرف کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان تقدیم گردید

برای نشر اعلانات تان به این شماره ها تماس حاصل نمایید: ۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴ / ۰۷۸۳۱۶۰۴۵۰ - ۰۷۰۰۵۹۶۲۰۵ / ۰۷۹۷۸۵۹۰۴۰

ارادهٔ ورځپانه یوازې د سرلیکې ننګه کوي، نورې لیکنې د لیکوال خپل نظر دی، ورځپانه یې مسولیت پر غاړه نه اخلي.

حق الاشتراک :
قیمت یک شماره: (۵) افغانی
سالانه: ۲۰۰۰ افغانی
شش ماهه: ۱۰۰۰ افغانی
برای موسسات و سفارتخانه ها:
سالانه ۳۰۰ دالر امریکایی
شش ماهه ۱۵۰ دالر امریکایی

مرکز نشرات افغان
روزنامهٔ ملی ارادہ
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول : خادم احمد
موبایل :- ۰۷۰۰ ۵۹۶۲۰۵
Khadem.kabul@yahoo.com
معاون : استاد مرتضی فرحتیار
موبایل :- ۰۷۹۷۲۵۳۱۶۴
Farhatyarm@yahoo.com

ادیتور پشتو: مجیب الرحمن امیری
موبایل :- ۰۷۰۸۸۸۷۰۶۶
دیزاین : انجینیر محمدجمیل "امیری"
همکار تخنیکی: محمدجمیل "احمدی"
مسوول توزیع و بازاریابی: عبدالسمیع
۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴
ایمیل:
erada.daily@yahoo.com
آدرس : دهمزنگ، عقب سینمای بریکوت، سرک اول کارته چهار.

ERADA DAILY
Afghan Media Resource center
Establisher and Concessionaire:
Haji sayed Daud
Editor in chief: Khadem Ahmad
Editor: Farhat yar
Pashto Editor: Mojiburahman Amiri
Designer: Eng, Mohammad Jamil Amiry
Address: Behind Baree kout-cinema,
first street of karti-e-char
Email: erada.daily@yahoo.com